

32 SORUDA YILLIK FAALİYET RAPORU

1- Yıllık faaliyet raporu nedir?

Yıllık faaliyet raporu tüm şirketlerin hazırlaması gereken, şirketle ilgili bilgilerin yer aldığı bir rapordur.

2- Yıllık faaliyet raporu hazırlamak zorunlu mu? Raporun içeriği ile ilgili düzenleme ne zaman yayınlandı?

Evet zorunludur. Türk Ticaret Kanunu'nun birçok maddesinde yer alan Yıllık Faaliyet Raporuyla ilgili, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın anılan kanununun 516, 518, 565 ve 610'uncu maddelerine dayanarak hazırladığı "Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik" 28 Ağustos 2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak, yürürlüğe girmiştir.

3- Yıllık faaliyet raporunu hangi şirketler hazırlayacak?

Yıllık faaliyet raporu tüm sermaye şirketlerinde düzenlenmek zorundadır. Bu çerçevede, anonim şirketler, limited şirketler ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler bu raporu düzenlemesi zorunludur.

4- Yıllık faaliyet raporu 2012 faaliyet dönemi için zorunlu mu?

Evet zorunludur. 2011 -2012 finansal bilgileri karşılaştırmalı olarak verilecektir. Bu nedenle 2011 yılı faaliyetlerini de içermesi muhtemeldir.

5- Yıllık faaliyet raporunun işlevi nedir?

Yıllık faaliyet raporunda şirketin ilgili hesap dönemine ait iş ve işlemlerinin akışı, her yönüyle finansal durumu doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtılmak zorundadır. Yıllık faaliyet raporu, şirket faaliyetlerinin izlenebildiği ve şirketin kurumsal yönetilip yönetilmediğini gösteren temel belgedir.

Yıllık faaliyet raporu, şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, dolambaçsız, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtır. Bu raporda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporda ayrıca, şirketin gelişmesine ve karşılaşması muhtemel risklere de açıkça işaret olunur. Bu konulara ilişkin yönetim kurulunun değerlendirmesi de raporda yer alır.

6- Raporu şirketlerde hangi yöneticiler hazırlayacak?

Anonim şirketlerde yönetim kurulu, limited şirketlerde müdür veya müdürler kurulu bu raporu hazırlayacaktır.

7- Rapor hangi faaliyet dönemine ilişkin hazırlanmalı?

Yıllık faaliyet raporu, 2012 faaliyet yılına ilişkin olarak hazırlanacak ve 2011 yılı bilgilerine de yer geldiğinde yer verilecektir.

8- Rapor ne zamana kadar hazırlanmalı?

Yıllık faaliyet raporu ilgili olduğu hesap döneminin bitimini izleyen şubat sonu, mart ortasına kadar hazırlanmalıdır ve genel kurula sunulmalıdır. Bu tarihten sonra (31 Mart 2013'e kadar) hazırlanan raporlar da geçerli olacaktır ancak, raporun geç hazırlanmasından kaynaklanan bir zarar olursa, raporu hazırlayacakların sorumluluğu gündeme gelebilir.

9- Bağlı ve hâkim şirketlerin raporları nasıl hazırlanacaktır?

Bağlı şirketin yönetim kurulu, faaliyet yılının ilk üç ayı içinde, şirketin hâkim ve bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında bir rapor düzenler. Raporda, şirketin geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketle, hâkim şirkete bağlı bir şirketle, hâkim şirketin yönlendirmesiyle onun ya da ona bağlı bir şirketin yararına yaptığı tüm hukuki işlemlerin ve geçmiş faaliyet yılında hâkim şirketin ya da ona bağlı bir şirketin yararına alınan veya alınmasından kaçınılan tüm diğer önlemlerin açıklaması yapılır. Hukuki işlemlerde edimler ve karşı edimler, önlemlerde, önlemin sebebi ve şirket yönünden yarar ve zararları belirtilir. Zarar denkleştirilmişse, bunun faaliyet yılı içinde fiilen nasıl gerçekleştiği veya şirketin sağladığı hangi menfaatlere ilişkin olarak bir istem hakkı tanındığı ayrıca bildirilir.

Yönetim kurulu raporun sonunda şirketin, hukuki işlemin yapıldığı veya önlemin alındığı veya alınmasından kaçınıldığı anda kendilerince bilinen hâl ve şartlara göre, her bir hukuki işlemde uygun bir karşı edim sağlanıp sağlanmadığını ve alınan veya alınmasından kaçınılan önlemin şirketi zarara uğratıp uğratmadığını açıklar. Şirket zarara uğramışsa, yönetim kurulu ayrıca zararın denkleştirilip denkleştirilmediğini de belirtir. Bu açıklama sadece yıllık faaliyet raporunda yer alır.

10- Hangi bilgilerin raporda yer alması zorunlu?

Raporda; genel bilgiler, yönetim organı üyeleri ile üst düzey yöneticilere sağlanan mali haklar, şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları, şirket faaliyetleri ve faaliyetlere ilişkin önemli gelişmeler, finansal durum, riskler ve yönetim organının değerlendirmesi ve diğer hususlar başlıkları altında detaylı bilgilerin verilmesi zorunludur.

Bu çerçevede, şirketin finansal durumu ve faaliyetleri ile ilgili ayrıntılı bilgilerin, şirket ve yöneticiler hakkında uygulanan idari veya adli yaptırımların, şirket aleyhine açılan ve şirketin mali durumunu ve faaliyetlerini etkileyebilecek nitelikteki davalar ve olası sonuçlarının, şirketin kâr dağıtım politikasının ya da hesap dönemi içerisinde yapılan özel denetime ve kamu denetimine ilişkin açıklamalar gibi konularda ayrıntılı bilgilerin raporda yer alması zorunludur.

11. Finansal bilgilere ait analizler nasıl yapılacaktır?

Finansal tablolardaki bilgiler önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak verilmelidir. Sektörle karşılaştırmalı oran analizi, dikey analiz vb. analizler yapılmalıdır.

12. Şirketin riskleri nasıl analiz edilmelidir?

Z-skor, rating gibi analizlerle şirketin karşılaştığı riskler verilebilir.

13. Analizlere ait şekil ve grafikler yer alacak mıdır?

Evet, finansal bilgilerin açıklamaları yapılırken grafik ve şekiller kullanılmalıdır.

14- Yıllık faaliyet raporu denetime tabi mi?

Bağımsız denetime tabi olan şirketlerde yıllık faaliyet raporu, hazırlanmasını müteakip gecikmeksizin denetçiye verilmelidir. Denetçi, denetleme sırasında elde ettiği bilgilerle yıllık faaliyet raporunun uyum içinde olup olmadığını karşılaştıracak. Yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı da denetlenecek. Denetime tabi olduğu halde denetlenmeyen yıllık faaliyet raporu, düzenlenmemiş sayılacaktır.

15- Tüm üyeler imzalamazsa ne olur?

Yıllık faaliyet raporu, şirketin faaliyetleri ile ilgili olarak "hesap verme" niteliğinde bir belge. Yönetim kurulu başkanı dahil, tüm üyelerin imzalarının raporda olması gerektiği özel olarak düzenlenmiş durumdadır. Dolayısıyla anonim şirketlerde tüm yönetim kurulu üyelerinin raporu imzalaması gereklidir. Limited şirketlerde de müdür ya da birden fazla müdür varsa tüm müdürlerin raporu imzalaması gerekir. Faaliyet raporunda yer alan bilgilerle ilgili farklı görüşte olanların da, itiraz ettiği hususlar gerekçeleri ile birlikte raporda yer almalı. Gerekli imzaların atılmaması durumunda, ortada düzenlenmiş bir yıllık faaliyet raporundan söz edilemeyecek. Bildiğiniz üzere yıllık faaliyet raporu, genel kurul toplantısından en az 15 gün önce şirket merkez ve şubelerinde pay sahiplerinin incelemesine sunulmalı, genel kurulda da okunmalı ve müzakere edilmeli. Yeterli imzayı taşımayan bir rapor, yıllık faaliyet raporu sayılamayacağı için, genel kurul kararının dahi geçersizliği söz konusu olabilecektir.

16- Yönetici sorumluluğuna etkisi ne olacak?

Yönetim kurulu üyelerinin şirketi "tedbirli bir yöneticinin özeni" ile yönetip yönetmediklerini tespit ederken, şirketin yıllık faaliyet raporları önemli bir belge ve delil olacaktır. Şirket faaliyetlerinin pay sahipleri tarafından daha ayrıntılı görülebilmesi ile birlikte, yöneticilerin sorumluluğu gündeme gelebilecektir. Gerekli bilgilerin raporda yer almaması ya da eksik veya gerçeğe aykırı yer almasından raporu hazırlayan sorumlu olacaktır. Örneğin; şirketin sermayesini kaybettiği ya da borca batık durumda olduğu yıllık faaliyet raporunda bildirilmemişse, şirketin bu durumundan haberdar olmadan borca batık bir şirkete mal satıp parasını alamayan alacaklılar, raporu gereği gibi düzenlemeyen yönetim kurulu üyelerinden zararlarını isteyebileceklerdir.

17- Dünyada faaliyet raporu zorunluluğu var mı?

Dünyada bazı ülkelerde halka açık şirketler ve diğer şirketler için bu zorunluluk vardır.

18- Faaliyet raporunda TTK. Asgari içeriği dışında ilave bilgiler yer alabilir mi?

Evet, şirketle ilgili ortakları ve kamuoyunu ilgilendiren diğer bilgiler (şirketin ortaklara ve kamuoyuna sunması gereken) faaliyet raporunda yer alabilir.

19- Hangi finansal tablolar faaliyet raporunda yer alması gerekir?

Faaliyet raporunda en az iki yıllık bilanço gelir tablosu yer alması gerekirken ve diğer Nakit Akış, Özsermaye Değişim gibi ilgili tablolarda yer alabilir.

20- Ortakların bilgi alma ve inceleme hakkı çerçevesinde faaliyet raporunu isteme hakları var mıdır?

Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, genel kurulun toplantısından en az onbeş gün önce, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulur.

21- Faaliyet raporu şirketin internet sitesinde yayınlanma zorunluluğu var mıdır?

Denetim zorunluluğu olan şirketlerde faaliyet raporu web sitesinde yayınlanmalı ve diğer şirketler için 2012 raporunda bir zorunluluk yoktur.

22- Faaliyet raporu genel kurulda onaylanmalı mıdır?

Evet, genel kurulda onaylanmalıdır ve bu da gündeme yazılmalıdır.

23- Yıllık faaliyet raporu kaç yıl saklanmalıdır?

Raporların, düzenlendiği tarihten itibaren 10 yıl süre ile saklanması gerekmektedir.

24-İç kontrollerin etkinliğine değinilecek mi?

Şirketin iç kontrol sistemi ve iç denetim faaliyetleri hakkında bilgiler ile yönetim organının bu konudaki görüşü raporda yer almalıdır. Yıllık faaliyet raporunda; şirket faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla yapılan iç kontrollerin etkinliği, yeterliliği ve uyumluluğu konularında açıklamalara yer verilir.

25- Finansal olmayan risklere de faaliyet raporunda yer verilecek mi?

Evet, finansal olmayan risklere de faaliyet raporunda yer verilir.

26- Bu şirketlerden özel hesap dönemine sahip olanlar ne zamana kadar faaliyet raporu hazırlayacaklar?

Özel hesap dönemine sahip olanlar şirketler faaliyet raporu ilgili olduğu hesap döneminin bitimini izleyen iki ay içinde hazırlamakla yükümlüdürler.

27- Her pay sahibi faaliyet raporunu ne zamana kadar isteyebilir?

TTK, 443. Maddesine göre her pay sahibi, genel kurul toplantısını izleyen bir yıllık süre içinde şirketten raporun ve yönetim kurulunun görüşünün bir suretinin verilmesini isteyebilir.

28- Anonim şirket sermaye artırma ve azaltma genel kurul faaliyet raporunda yer alır mı? Tescil gerekir mi?

TTK.473'e göre bir anonim şirket sermayesini azaltarak, azaltılan kısmın yerine geçmek üzere bedelleri tamamen ödenecek yeni paylar çıkarmıyorsa, genel kurul, esas sözleşmenin gerektiği şekilde değiştirilmesini karara bağlar. Genel kurul toplantısına ilişkin çağrı ilanlarında, mektuplarda ve internet sitesi bildiriminde, sermaye azaltılmasına gidilmesinin sebepleri ile azaltmanın amacı ve azaltmanın ne şekilde yapılacağı ayrıntılı bir şekilde ve hesap verme ilkelerine uygun olarak açıklanır.

Ayrıca yönetim kurulu bu hususları içeren bir raporu genel kurula sunar, genel kurulca onaylanmış rapor tescil ve ilan edilir.

29- Finansal tablolar neye göre düzenlenecek ve faaliyet raporu ilişkisi nedir?

TTK. 514'e göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar.

30- Yönetim Kurulu faaliyet raporunu başkasına hazırlatabilir mi?

TTK 375 maddesi f bendinde pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi devredilemez yetkiler arasında sayılmıştır.

31- Denetime tabi şirketlerde faaliyet raporunun denetim zorunluluğu var mı?

TTK. 397. Maddesi gereğince, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı da denetim kapsamı içindedir. Denetime tabi olanlar, hazırlanmış olan finansal tablolarının denetimden geçip geçmediğini, denetimden geçmiş ise denetçi görüşünü ilgili finansal tablonun başlığında açıkça belirtmek zorundadır. Bu hüküm, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu için de uygulanır.

Denetime tabi olduğu hâlde, denetletilmemiş finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, düzenlenmemiş hükmündedir.

Şirketin ve topluluğun finansal tabloları ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporunun sunulmasından sonra değiştirilmişse ve değişiklik denetleme raporlarını etkileyebilecek nitelikteyse, finansal tablolar ile, birinci fıkra çerçevesinde yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu yeniden denetlenir. Yeniden denetleme ve bunun sonucu, raporda özel olarak açıklanır. Denetçi görüşünde de yeniden denetlemeyi yansıtan uygun eklere yer verilir.

32- Denetime tabi şirketlerde, denetim raporunda faaliyet raporuna ait bilgiler yer alacak mı?

Denetçi başka ayrı bir rapor hâlinde, yönetim kurulunun, şirketin veya topluluğun durumu hakkındaki yıllık faaliyet raporunda yer alan irdelemeleri, denetçi tarafından, finansal tablolar ile tutarlılığı ve gerçeğe uygunluğu açısından değerlendirilir.